

РЕШЕНИЕ

№ 23043

гр. София, 09.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 82 състав, в
публично заседание на 11.05.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Вената Кабурова

при участието на секретаря Цветелина Заркова, като разгледа дело номер **2995** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК.

Образувано е във връзка с подадена жалба от УМБАЛ „Александровска“ ЕАД [населено място], представлявана от проф. д-р А. Й. – изпълнителен директор срещу писмена покана за възстановяване на суми, получени без правно основание № РД-25ПП-00-79/20.02.2026 г., издадена от управителя на НЗОК, с която на основание чл. 76а, ал. 3 от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО) и чл. 450, ал. 5 и ал. 7 от Националния рамков договор за медицинските дейности (НРД за МД) за 2023-2025 г. ответникът е приканен в 14-дневен срок да възстанови доброволно неоснователно получената сума в размер на 1585,77 евро.

В жалбата се излагат твърдения за незаконосъобразност на оспорената писмена покана като издадена в нарушение на материалния закон. Посочва се, че по преписката не са налице писмени доказателства, от които да се установява прекъсване на диагностично-лечебния процес на цитираните в поканата пациенти, както и такива за неизпълнение на алгоритъма и незавършеност на съответните клинични пътеки. Акцентира се върху обстоятелството, че проведените анкети не могат да бъдат годно доказателствено средство с оглед неизпълнението на задължителната им форма, която следва да съдържа и подписи на здравноосигурените лица. Претендират се сторените по делото разноски.

Ответникът – изпълнителен директор на НЗОК, редовно призован, се представлява от юрк. И., която оспорва жалбата и моли същата да бъде отхвърлена като неоснователна.

Съдът, след като обсъди доводите на страните и прецени приетите по делото писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Със заповед № РД-25-00-26/12.01.2026 г. управителят на НЗОК наредил на основание чл. 72, ал. 2

и ал. 5 от ЗЗО да бъде извършена проверка на УМБАЛ „Александровска“ ЕАД [населено място], включваща: контрол по изпълнение на договора за оказване на болнична медицинска помощ в съответствие с НРД за МД за 2023-2025 г. Определени били длъжностни лица – главни експерти в дирекция КДЗОО в НЗОК, които да извършат проверката.

За резултатите от извършената проверка бил съставен протокол № РД-25-00-26-1/05.02.2026 г. Служителите на НЗОК извършили проверка на медицинска документация на хоспитализирани в УМБАЛ „А.“ във връзка с писмо от НАП относно лица, които са допускани до наземни обекти, организиращи хазартни игри в периода януари-юни 2025 г., докато били хоспитализирани. Били проверени общо 93 броя истории на заболяванията (ИЗ), като били проведени и анкети по телефона със съответните ЗОЛ. Установени били три броя пациенти, които при проведената анкета заявили, че са напуснали лечебното заведение по време на болничния си престой по различни причини.

Въз основа на направените констатации бил съставен протокол за неоснователно получени суми № РД-25-00-26-2/05.02.2026 г. В протокола били отразени три клинични пътеки (КП), изплатените суми по които подлежали на възстановяване, а именно:

- КП № 106.1 „Токсоалергични реакции при лица над 18 години“, по която било хоспитализирано ЗОЛ К. К. с ИЗ № 5553 от 17.02 до 19.02.2025 г., със стойност 513,59 евро.
- КП № 59 „Диагностика и лечение на наследствени и дегенеративни заболявания на нервната система при възрастни пациенти, засягащи централната нервна система и моторния неврон“, по която било хоспитализирано ЗОЛ В. А. с ИЗ № 9806/888 от 24.03 до 28.03.2025 г., на стойност 572,65 евро.
- КП № 94 „Диагностика и лечение на тежко протичащи форми на псориазис – обикновен, артропатичен, пустулозен и еритродермичен“, по която било хоспитализирано ЗОЛ М. К. с ИЗ № 9646 от 24.03 до 03.04.2025 г., на стойност 499,53 евро.

И в трите случая било констатирано неизпълнение на изискванията на чл. 307, ал. 1, т. 1 в. вр. чл. 381, ал. 1, т. 4 от НРД за МД за 2023-2025 г. вр. чл. 55, ал. 2, т. 2 и т. 3 от ЗЗО. Било посочено, че при проведена анкета по мобилния телефон на пациента, последният декларирал, че по време на болничния си престой е напуснал територията на лечебното заведение. Поради това било направено заключение, че стойността на изплатените на лечебното заведение клинични пътеки подлежи на възстановяване.

Срещу така изготвения протокол за неоснователно получени суми постъпило възражение вх. № 11-02-00-325/11.02.2026 г. от УМБАЛ „А.“ (л. 43).

С обжалваната в настоящото производство писмена покана № РД-25ПП-00-79/20.02.2026 г. управителят на НЗОК, на основание чл. 76а, ал. 3 от ЗЗО и чл. 450, ал. 5 и ал. 7 от НРД за МД за 2023-2025 г. приканил лечебното заведение в 14-дневен срок да възстанови доброволно неоснователно получената сума в размер на 1585,77 евро. В мотивите на писмената покана, административният орган изцяло се солидаризирал с направените в протокола за неоснователно получени суми констатации. Било посочено, че направеното от УМБАЛ „А.“ възражение е неоснователно, тъй като от деклариранияте от пациентите в анкетата обстоятелства ставало ясно, че лечебният процес е бил прекъснат, както и не е осъществявано ежедневно наблюдение на болния.

При горната фактическа обстановка, съдът формира следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима. Насочена е срещу акт, подлежащ на пряк съдебен контрол за законосъобразност по аргумент от нормата на чл. 76а, ал. 4 ЗЗО. Подадена е от субект – адресат на акта, засегнат неблагоприятно от обективизираното в същия властническо волеизявление, и е депозирана в преклузивния срок по чл. 149, ал.1 АПК.

Разгледана по същество жалбата е неоснователна по следните съображения:

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган - директорът на СЗОК, съгласно чл. 76а, ал. 3 ЗЗО. Поканата е издадена в предвидената от закона форма, съгласно чл. 59 АПК, като съдържа посочените в ал. 2 реквизити. Процесуалният ред за извършване на проверката, регламентиран в ЗЗО, е спазен. Издадена е заповед за възлагане на проверка, която съдържа правните и фактическите основания за издаването ѝ с определяне на проверяващите лица, обектът - наименование и месторазположение на изпълнителя на медицинска помощ, видът и задачата на проверката. Констативните протоколи и протоколът за неоснователно получени суми са съставени от компетентни органи и са връчени на жалбоподателя.

Съгласно чл. 76а, ал. 1 ЗЗО в случаите, когато изпълнителят на медицинска помощ е получил суми без правно основание, изпълнителят е длъжен да възстанови сумите. Законът не дава дефиниция, кога липсва правно основание, поради което следва да се преценява изпълнението на клаузите по индивидуалния договор и изискванията на съответния Национален рамков договор.

Съгласно чл. 307, ал. 1, т. 1 от НРД за МД за 2023-2025 г. изпълнителят на БМП се задължава: 1. да осигурява на пациентите непрекъснатост на болничната помощ и грижите, както и координация между специалистите, които ги осъществяват. В чл. 381, ал. 1, т. 4 пък е посочено, че НЗОК заплаща на изпълнител на БМП за случай по КП при наличие на следните условия: т. 4 изпълнителят на БМП е изпълнил всички свои задължения по осигуряване на пациентите: непрекъснатост на болничната помощ и грижите (ежедневно наблюдение и престой на пациента в лечебното заведение), координация между специалистите, които ги осъществяват, както и осигуряване на координация със структури на извънболнична и болнична помощ, съобразена с ДЛА на съответната КП – при дехоспитализация на пациента с цел довършване на лечебния процес.

За да постанови оспорения административен акт, управителят на НЗОК е приел, че горепосочените разпоредби от НРД не са спазени от болничното заведение, тъй като анкетираните по телефона ЗОЛ, заявили, че са напускали територията на лечебното заведение по време на хоспитализацията си в него. В случая органът не е приложил правилно материалния закон по следните съображения:

Детайлната регламентация на осъществявания контрол от НЗОК по реда на чл. 72 от ЗЗО е уреден с Инструкция № РД-16-46 от 3.07.2023 г. за условията и реда за осъществяване на контрол по чл. 72, ал. 2, 3, 4, 5, 6, 7 и 8 от Закона за здравето осигуряване. В чл. 24, ал. 1 от Инструкцията е предвидено, че при осъществяване на контролната дейност от длъжностни лица -служители на НЗОК и от длъжностни лица от РЗОК - контрольори, ЗОЛ могат да бъдат поканени за доброволно съдействие с цел уточняване на обстоятелства и факти във връзка с дейността на ИМП и/или ИДП. В ал. 2 е посочено, че в случаите, когато ЗОЛ удостоверяват своите твърдения с документи, контролните органи прилагат към протокола/акта за административно нарушение копия на тези документи, които заверяват с "Вярно с оригинала", дата и подпис. А в ал. 3 е въведено изискването, че при невъзможност ЗОЛ да представи документи, то излага своите твърдения в писмен вид или в анкета, като поставя дата и подпис. Писмените изложения/анкети се прилагат към протокола/акта за административно нарушение.

От приложените към административната преписка анкети (л. 75, л. 116 и л. 141) е видно, че същите не са попълнени от ЗОЛ, нито съдържат собственоръчно положени от тях дата и подпис. В оспорената писмена покана е отразено, че анкетираните пациенти са декларирали, че са напуснали лечебното заведение. Следва да се отбележи, обаче, че когато едно лице декларира каквото и да било обстоятелство, то следва да постави подписа си под направеното твърдение, за да се приеме, че е извършено по надлежен начин. В случая заявените обстоятелства в

приложените по преписката анкети, не могат да се приемат за действително случили се събития, тъй като не са подписани от анкетираното лице. Още повече, не може да се приеме, че направените твърдения са на посочените в писмената покана хоспитализирани лица, тъй като анкетите са извършени по телефона, без да може служителят на НЗОК да удостовери самоличността на анкетираното лице.

Ето защо съдът се солидаризира с възражението на жалбоподателя, че данните от проведените анкети не могат да бъдат годно доказателствено средство в административното производство, като органът не разполага и с други доказателства, от които да се направи заключението, че лечебното заведение не е изпълнило задълженията си по чл. 307, ал. 1, т. 1 и чл. 381, ал. 1, т. 4 от НРД за МД за 2023-2025 г.

С оглед на това съдът счита, че оспорената писмена покана за възстановяване на суми, получени без правно основание № РД-25ПП-00-79/20.02.2026 г., издадена от управителя на НЗОК е незаконосъобразна и следва да бъде отменена.

При този изход на спора и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК на жалбоподателя се дължат сторените по делото разноси, които са претендирани в срока за това и представляват юрисконсултско възнаграждение, което съдът определя на основание чл. 37, ал.1 от Закона за правната помощ и чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ в размер на 50 евро.

Воден от горното и на основание чл. 172 ал. 2 от АПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ писмена покана за възстановяване на суми, получени без правно основание № РД-25ПП-00-79/20.02.2026 г., издадена от управителя на НЗОК.

ОСЪЖДА Националната здравноосигурителна каса да заплати на УМБАЛ „Александровска“ ЕАД [населено място] ЕИК[ЕИК] сумата от 50 евро разноси по делото.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба в 14 дневен срок от съобщението му пред Върховния административен съд.

СЪДИЯ: